

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

”En Europæisk Strategi for Data” KOM (2020) 66

1. Resumé

Europa-Kommissionens (Kommissionen) meddelelse “En europæisk strategi for data” (KOM (2020) 66) udstikker Kommissionens strategi og kommende initiativer vedrørende dataøkonomien. Kommissionen ønsker at gøre EU førende inden for datadrevne løsninger, og skabe et indre marked for data, med fri dataadgang og -anvendelse på tværs af EU og sektorer til gavn for virksomheder, forskere og den offentlige sektor.

Kommissionen vil understøtte et indre marked for data ved at lave fælles regler for dataadgang- og anvendelse samt investere i europæisk datainfrastruktur. For at indfri dette mål, vil Kommissionen blandt andet stille forslag om en forvaltningsramme for europæiske dataområder og eventuelt foreslå en europæisk dataretsakt. Desuden vil Kommissionen investere i Europas kapaciteter og infrastruktur inden for data ved at iværksætte et projekt om europæiske dataområder og forbundne cloud-infrastrukturer. Under dette initiativ vil Kommissionen blandt andet oprette fælles europæiske dataområder i ni nøglesektorer og investere i en forbundet europæisk cloud-infrastruktur.

Regeringen støtter ambitionen om at styrke den digitale økonomi, og lægger vægt på, at strategiens initiativer understøtter en effektiv, ansvarlig og sikker dataadgang- og anvendelse, der skaber reel værdi for europæiske borgere og virksomheder.

Regeringen anser adgangen og anvendelsen af data som et væsentligt fundament for udviklingen af digitale teknologier og tjenester, som kan bidrage til at udvikle nye grønne og samfundsgavn timer løsninger. Samtidig bør tiltag for dataadgang og -anvendelse have et stærkt fokus på, at de lever op til høje standarder for cybersikkerhed og understøtter en etisk og ansvarlig anvendelse af data.

2. Baggrund

Kommissionen har den 19. februar 2020 fremsat meddelelsen ”En europæisk strategi for data” (KOM (2020) 66). Meddelelsen, som er modtaget i dansk sprogversion den 28. februar 2020, indeholder Kommissionens strategi på dataområdet og skitserer kommende initiativer for 2020-2025.

Meddelelsen ligger i forlængelse af strategien for det digitale indre marked i EU, der blev lanceret af den tidligere Kommission i 2015 (KOM (2015) 192), som igangsatte en række initiativer for datadeling i Europa. Særligt kan Databeskyttelsesforordningen (EU 2016/679), som satte rammerne for deling af persondata, fremhæves. Af andre væsentlige tiltag kan vedtagelsen af forordningerne om fri udveksling af andre data end personoplysninger (EU 2018/1807), og om cybersikkerhed (EU 2019/881) og direktivet om åbne data (EU 2019/1024) nævnes.

Kommissionen har også indført sektorspecifik lovgivning om dataadgang i en række sektorer herunder direktivet for betalingstjenesteudbydere (EU 2015/2366) og direktivet om intelligente målinger for elektricitet (EU 2019/944).

Et af datastrategiens centrale tiltag om oprettelsen af fælles europæiske dataområder, er tidligere blevet forslået i forordningsforslaget om programmet for et digitalt Europa under EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 (KOM (2018) 434), og vil skulle medfinansieres under delprogrammet for kunstig intelligens. Da EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 ikke er vedtaget, foreligger der alene en forhåndsaftale mellem Europa-Parlamentet og Ministerrådet om programmet for et digitalt Europa og således også for finansiering heraf.

Både oprettelsen af fælles europæiske dataområder og en fælles cloudinfrastruktur skal ses i forbindelse med Kommissionens industristrategi, som blev lanceret den 10. marts 2020. Industristrategien indeholder forslag om strategiske investeringer i teknologier som "edge computing" (decentral databehandling, ofte i sensorer), højtydende- og kvantedatabehandling, cybersikkerhed, laveffektprocessorer og 6G-net, der alle er relevante for datainfrastrukturen.

Strategien skal ses i sammenhæng med den bredere digitale strategi ”Europas digitale fremtid i støbeskeen” (KOM (2020) 67), som udstikker den generelle retning for Kommissionens indsatser for den digitale økonomi frem mod 2025. Den skal også ses i sammenhæng med Kommissionens hvidbog for kunstig intelligens (KOM (2020) 65), som har til formål at fremme optagelsen af kunstig intelligens samt at tackle de risici, der er forbundet med kunstig intelligens. Begge blev præsenteret samtidig med datastrategien.

3. Formål og indhold

Meddelelsen udstikker Kommissionens datastrategi, med en vision om at etablere et samlet europæisk dataområde, hvor data frit kan strømme inden for EU og på tværs af sektorer. Hvor europæiske regler og værdier, som persondatabeskyttelse, forbrugerbeskyttelse og konkurrencelovgivning respekteres. Hvor regler for adgang til og anvendelse af data er fair, praktisk anvendelige og klare, og der er klare og pålidelige dataforvaltningsmekanismer til stede, samt at der er en åben men aktiv tilgang til internationale datastrømme baseret på europæiske værdier.

Meddelelsen indeholder ikke specifikke forslag til EU-regulering, men beskriver retningen, formålet og processen for kommende initiativer for 2020-2025. Kommissionen har samtidig igangsat en offentlig høring for datastrategien, der slutter den 31. maj 2020.

I alt lægger Kommissionen op til 18 forslag til udmøntning af datastrategien struktureret omkring fem indsatsområder:

- 1) En tværsektoriel forvaltningsramme for dataadgang og anvendelse,
- 2) Investeringer i og styrkelse af Europas datainfrastruktur,
- 3) Styrke borgerne og investere i færdigheder og små- og mellemstore virksomheder (SMV),
- 4) Fælles europæiske dataområder i strategiske sektorer og domæner af offentlige interesser og
- 5) En åben men proaktiv international tilgang til data.

En tværsektoriel forvaltningsramme for dataadgang og dataanvendelse

Kommissionen vil etablere en "tværsektoriel forvaltningsramme for adgang til og anvendelse af data", som skal understøtte et indre marked for data. Kommissionen vil gerne understøtte en dynamisk og agil forvaltningsramme, og dermed undgå præsriptiv regulering.

Kommissionen vil præsentere en "rammelovgivning for forvaltning af fælles europæiske dataområder". Forslaget vil have til formål at styrke forvaltningsmekanismer på EU-niveau og blandt medlemsstaterne for adgang og brug af data på tværs af sektorer og i fælles sektorspecifikke dataområder for offentlige og private aktører. Mekanismen skal prioritere standardiserede og harmoniserede beskrivelser og overblik over datasæt, dataobjekter og identifikation, der fremmer datainteroperabilitet (teknisk anvendelighed af data) mellem sektorer og inden for sektorer. Desuden skal mekanismen kunne facilitere beslutningstagen for, hvilke data der kan benyttes, hvordan og af hvem til forskningsmæssige forhold. Samtidig skal den gøre det lettere for individer at give tilladelse til at anvende de data, de genererer, til det fælles bedste (dataaltruisme).

Kommissionen vil som led i implementeringen af direktivet om åbne data (EU 2019/1024) vedtage en gennemførselsretsakt for datasæt af høj værdi.

Kommissionen vil desuden afsøge behovet for en europæisk dataretsakt til at skabe incitament til horisontal datadeling. Kommissionen lægger op til, at en eventuel retsakt kan indeholde tiltag om deling af data af stor offentlig interesse mellem virksomheder og myndigheder, tiltag om støtte af datadeling mellem virksomheder, hvor data skabes mellem flere parter, samt identificere omstændigheder, hvor der kan stilles krav om obligatorisk adgang til data. Derudover vil Kommissionen evaluere rammevilkårene for intellektuelle ejendomsrettigheder med henblik på at fremme dataadgang.

Kommissionen vil igangsætte en analyse af betydningen af data for den digitale økonomi og evaluere eksisterende regler for data i forbindelse med fremsættelsen af en lovpakke for digitale tjenester. Kommissionen vil blandt andet analysere effekterne af store tech-selskabers indsamling af store mængder data og på grundlag heraf overveje eventuelle videre skridt, herunder ex-ante regulering. Kommissionen vil desuden vejlede om, hvordan virksomheder kan dele data under hensyntagen til efterlevelse af konkurrencereglerne samt vurdere, hvordan data spiller sammen med statsstøtteretningslinjerne.

Investeringer og styrkelse af Europas datainfrastruktur

Kommissionen ønsker at styrke Europas investeringer og kapabiliteter inden for data. Dette er også med sigte på at styrke Europas teknologiske suverænitets til at udvikle og udnytte teknologier inden for strategiske sektorer. Derfor vil Kommissionen etablere en infrastruktur for midlertidig opbevaring (hosting), databehandling og interoperabel brug af data.

Kommissionen vil derfor investere i et projekt om europæiske dataområder og forbundne cloudinfrastrukturer, med 2 mia. euro under forskellige EU-programmer, særligt programmet for et digitalt Europa. Dette er under forudsætning af, at der opnås en aftale om den næste flerårige finansielle ramme. Kommissionen forventer en samlet investering på 4-6 mia. euro medregnet finansiering fra medlemslande og den private sektor. Projektet har til formål at udvikle infrastrukturer, datadelingsværktøjer og forvaltningsmekanismer for datadeling og kunstig intelligens. Det indebærer udviklingen af fælles europæiske og interoperable dataområder i strategiske sektorer samt en europæisk cloudinfrastruktur.

Formålet med de sektorspecifikke dataområder er at nedbryde juridiske og tekniske barrierer for datadeling på tværs af sektorer og landegrænser i Europa. Dataområderne skal forbedre tilgængeligheden, kvaliteten og interoperabiliteten af data. Desuden vil Kommissionen lancere tiltag, der støtter myndigheders arbejde med at gøre højværdidatasæt tilgængelige for dataområderne. For at støtte oprettelsen af dataområderne vil de blive sammenkoblet

med eksisterende databehandlingskapaciteter på nationalt og europæisk plan, herunder databehandling i supercomputere.

Cloudinfrastrukturen skal kunne forbinde fremtidig decentral databehandling i edge-computing (f. eks. fra sensorer fra robotter eller selvkørende biler) med central databehandling i cloudinfrastrukturen. Den skal desuden give adgang til de allerbedste højtydende computere og integreres i almindelige databehandlingstjenester. Derved vil cloud-infrastrukturen være med til at skabe sammenhængende computerkraft til vækst og brug af de fælles europæiske dataområder for offentlige, industrielle og forskningsmæssige formål. Hertil vil der være støtte til offentlige myndigheders, forskningsmiljøers og den private sektors (navnlig SMV'ers) brug af de fælles dataområder og cloudinfrastrukturer.

Kommissionen vil i den henseende foreslå et memorandum for fælles forståelse på clouddområdet med medlemsstaterne. Dette med henblik på at skabe opbakning og sikre medfinansiering fra medlemsstaterne til opbygningen af en sammenhængende cloudinfrastruktur og skabe synergi mellem nationale og europæiske tiltag på clouddområdet.

Kommissionen vil udarbejde et cloudregelsæt som skal udgøre en sammenhængende ramme for forskellige regler for cloudteknologier, eksisterende 'code of conduct' og certificeringer af cloud. Hertil vil Kommissionen udvikle fælles europæiske standarder og krav til offentlige indkøb af databehandlingstjenester.

Kommissionen vil også oprette en markedsplads for cloudtjenester, som kan samle private og offentlige aktørers efterspørgsel på cloudtjenester. Derved ønsker Kommissionen at gøre det lettere for cloudbrugere at finde cloudtjenester, der lever op til en række krav vedrørende databeskyttelse, sikkerhed, dataportabilitet, energieffektivitet og markedspraksis. Udbyderes tilstedeværelse på markedspladsen skal være betinget af transparente og fair aftalevilkår for SMV'er.

Styrke borgernes og investorer i færdigheder og SMV'er

Kommissionen vil styrke enkeltpersoners kontrol over deres egne data. Kommissionen vil derfor undersøge, om man kan styrke portabilitetsretten under artikel 20 i persondataforordningen (EU 2016/679). Derudover vil programmet for et Digitalt Europa (KOM (2018) 434) kunne understøtte personlige dataområder, som skal gøre det nemmere for europæiske borgere mulighed for at få overblik over, hvordan deres data forvaltes.

Derudover ønsker Kommissionen at styrke befolkningens digitale færdigheder gennem en opdateret handlingsplan for digital uddannelse samt understøtte SMV'ers brug af digitale løsninger. Under programmet for et digitalt Europa vil Kommissionen finansiere initiativer, der vil styrke op til 250.000

borgeres højteknologiske færdigheder, og finansiere tiltag der vil øge antallet af digitale specialister med 1 million i 2025. Kommissionen tænker også data og digitale færdigheder ind i SMV-strategien fra den 10. marts og den kommende handlingsplan for digital uddannelse.

Fælles europæiske dataområder i strategiske sektorer

Kommissionen vil opbygge fælles europæiske dataområder inden for økonomisk strategiske sektorer og domæner. Disse skal understøtte en datadreven udvikling i disse sektorer ved at gøre store mængder data tilgængelige samt have værktøjerne og infrastrukturen til, at aktørerne kan benytte sig af dem. Kommissionen vil etablere en horisontal ramme for dataområderne, men hvor det er passende, kan der indføres sektorregulering i forhold til dataadgang og dataanvendelse. Kommissionen forslår oprettelsen af ni dataområder inden for: industrien, klima og miljø, mobilitet, sundhed, finans, energi, landbrug, offentlig administration og uddannelse. Dataområderne vil blive opbygget på baggrund af erfaringerne med European Open Science Cloud.

En åben, men proaktiv international tilgang

Kommissionen vil gerne fremme europæiske værdier og standarder i det internationale samarbejde for frie datastrømme. Derfor skal overførsel og deling af data mellem Europa og tjenester fra tredjelande leve op til europæiske regler og værdier for databeskyttelse, cybersikkerhed, åbne og tillidsfulde markeder.

Kommissionen vil derfor gerne skabe en analytisk ramme for måling af datastrømme, som kan bidrage med værktøjer til analyser af datastrømme og EU's databehandlingssektor. Det vil skulle understøtte en bedre forståelse af datastrømme og den europæiske dataøkonomi, og understøtte policy-tiltag med henblik på at sikre fair og frie datastrømme.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke forholdt sig til meddelelsen. Europa-Parlamentet arbejder på egne initiativrapporter på det digitale område.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Det forventes, at de enkelte initiativer, der er listet i meddelelsen, vil få lovgivningsmæssige konsekvenser på sigt.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser. Det bemærkes, at meddelelsen lægger op til kommende krav om udstilling af flere offentlige data, hvilket potentielt kan være omkostningsfuldt for forskellige myndigheder. Det er på foreliggende grundlag ikke muligt at komme med et skøn over de statsfinansielle konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen medfører ikke i sig selv administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv. Indholdet kan dog senere udmøntes i konkrete retsakter, der potentielt medfører væsentlige konsekvenser for erhvervslivet, herunder administrative konsekvenser for danske virksomheder. Meddelelsen lægger endvidere op til krav om udstilling af flere offentlige data.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 4. marts 2020. Der er modtaget høringssvar fra Akademikerne, Dansk Erhverv, Danske Maritime, Danske Rederier, DI Digital, FDIH – Foreningen for Dansk Internet Handel, Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk, Forsikring & Pension, Ingeniørforeningen IDA, IT-Branchen, KL, Landbrug & Fødevarer og TDC Group.

Generelle bemærkninger

Akademikerne hilser det velkomment, at Kommissionen ønsker at udarbejde en europæisk strategi for data, hvor der vil blive lagt vægt på forhold som transparens og overblik over egne data, sikkerhed, forbrugerbeskyttelse og etiske standarder til at fremme en fair og konkurrencedygtig digital økonomi, og understøtte et åbent, demokratisk og bæredygtigt samfund. **Akademikerne** er rigtig glade for at se, at man europæisk insisterer på borgeres vilkår i et digitalt landskab, hvor det indtil nu ellers i høj grad har været kommercielle interesser, der har defineret vilkår og råderum for brugere og brugen af data.

Dansk Erhverv ser store muligheder i Kommissionens strategi, men opfordrer til, at de tiltag, der udmøntes som resultat af strategien, får en levetid ud over de 5 år, således at ethvert tiltag har et langsigtet mål. Generelt hilser **Dansk Erhverv** EU-Kommissionens datastrategi velkommen, men

hæfter sig samtidig ved, at der forsat er en række uklarheder og områder, der skal nærmere specificeres og uddybes.

Dansk Erhverv påpeger, at adgang til data i dag afgør virksomhedernes styrke på markedet. Nogle af verdens største virksomheder er i dag de virksomheder, som har ejerskab over flest data. **Dansk Erhverv** hæfter sig ved, at en del af Kommissionens vision, som den er kommet til udtryk i strategien er, at EU skal skabe et attraktivt miljø for data i Europa, således at EU's mængde af opbevaret, behandlet og brugbart data, senest i 2030, er mindst lige så stort som EU's økonomiske betydning.

Dansk Erhverv deler Kommissionens synspunkt om, at data har stor betydning, ikke mindst økonomisk. Det er derfor vigtigt at holde for øje, at en virksomheds værdi ikke kun måles på dets generede overskud, men i lige så høj grad, på baggrund af dets datapotentiale.

Dansk Erhverv bemærker, at det er væsentligt, at de konkrete initiativer, som skal udmøntes som følge af denne strategi, bliver enkle at gennemføre og ikke pålægger virksomhederne unødvendige byrder, for at sikre, at alle virksomheder, uanset størrelse, kan være med.

Dansk Erhverv finder det positivt, at Kommissionen ønsker at igangsætte initiativer, der kan understøtte en sømløs og smidig deling af data på tværs af lande, virksomheder og dansk erhvervsliv og ser frem til at læse de konkrete initiativer i den kommende industristrategi. Udviklingen inden for kunstig intelligens er ekspanderende og skaber hver dag nye virksomheder til gavn for både den private og offentlige sektor. Derfor er det positivt, at Kommissionen vil arbejde for datadelingsinstrumenter og et økosystem for kunstig intelligens.

Dansk Erhverv ser frem til at følge udviklingen af Kommissionens strategi, herunder særligt arbejdet med Kommissionens nye dataområder.

Dansk Erhverv støtter Kommissionens ønske om, at der skabes flere europæiske vækstvirksomheder ved økonomisk at understøtte datadrevet innovation og ser frem til at se et mere konkret udspil. **Dansk Erhverv** finder det endvidere positivt, at Kommissionen ønsker at understøtte den data-drevne økonomi ved at sikre, at der er nok computerkraft til rådighed, at data kan opbevares sikkert, og at disse kapabiliteter også stilles til rådighed for SMV'er.

Dansk Industri - Digital (DI) er generelt positive over for den nye datastrategi fra Kommissionen. **DI** anerkender, at europæiske virksomheder har ringere adgang til data sammenlignet med internationale konkurrenter. **DI** anerkender også, at der er behov for, at data i større omfang kan ind-

samles med respekt for EU-regler og i større omfang, bør kunne underlægges europæisk retshåndhævelse. Data er råstof for den digitale transformation af dansk erhvervsliv, og derfor er Kommissionens forslag vigtigt. Udfordringen bliver at få bragt de mange politiske redskaber, som Kommissionen bringer i spil, til faktisk at kunne fungere i praksis.

DI mener, det er vigtigt, at Kommissionens arbejde understøttes, og det bør samtidig overvejes, om der er nationale løsninger eller økosystemer, der kan bruges til at skabe den sammenhæng, der er nødvendig for at få tiltaget til at virke i praksis. Det kan fx gælde villighed til at medinvestere sammen med EU i konkret infrastruktur. **DI** mener, at det er vigtigt, at medlemsstaterne og EU er medvirkende til at skabe sammenhæng i de mange redskaber, som fremlægges gennem i forslaget fra Kommissionen. **DI** er naturligvis som udgangspunkt interesserede i at medvirke til at fremme konkrete projekter i den sammenhæng.

Danske Maritime deler visionen i Kommissionens datastrategi om, at brug, deling og udnyttelse af data skal være forankret i det fælles europæiske værdigrundlag, herunder at borgeres og virksomheders data skal være sikret i et tilstrækkeligt omfang.

Danske Rederier hilser Kommissionens meddelelse velkommen og mener, at det er positivt, at der i EU er fokus på at samle, forbedre og udvikle initiativer på det digitale område.

FDIH – Foreningen for Dansk Internet Handel (FDIH) er meget tilfreds med, at Kommissionen med meddelelsen lægger et spor til en mere sammenhængende politik for brugen af data inden for EU. Ambitionen om, at EU bliver rollemodel inden for datadrevne beslutninger, såvel offentligt som i forretningslivet, virker i øjeblikket dog som ønsketænkning.

Finans Danmark bemærker, at bedre dataadgang og stærkere datadeling i både den offentlige og den private sektor er et afgørende skridt for en konkurrencedygtig EU-dataøkonomi. **Finans Danmark** fremhæver, at adgang til data er en katalysator for økonomisk vækst og kan forbedre konkurrenceevnen på det globale marked. Adgang til data muliggør nye og innovative forretningsmodeller. Og adgangen til data er også en forudsætning for anvendelse af kunstig intelligens, som kan hjælpe os med at løse nogle af klodens svære klimaudfordringer. Derfor er det af afgørende betydning at strategien sikrer, at der bliver bedre adgang til både offentlige og private data.

Finans Danmark mener, at datadeling og kunstig intelligens giver mulighed for, at Europa kan øge velstanden for borgerne og sætte skub i væksten for virksomhederne. I banksektoren betyder det, at man blandt andet vil

kunne forbedre kundeoplevelsen, øge cybersikkerheden, øge forbrugerbeskyttelsen og styrke risikostyringen. Og det kan understøtte bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet, herunder hvidvask. Det er derfor positivt, at strategien lægger vægt på en styrket adgang til værdifulde, offentlige data.

Finans Danmark bemærker, at det er en barriere, at der i dag ikke findes en ensartet praksis for datadeling på tværs af EU. Bedre dataadgang og datadeling i den digitale økonomi skal baseres på gensidige fordele og standarder, så alle markedsdeltagere kan etablere nye og innovative forretningsmodeller. Alle aktører skal stilles lige på tværs af sektorer og landegrænser.

Forbrugerrådet Tænk hæfter sig ved og lægger afgørende vægt på, at strategien udtrykkeligt understreger, at den øgede digitalisering, som indebærer indsamling, deling og udnyttelse af data, skal ske i tråd med de europæiske værdier, grundlæggende rettigheder og eksisterende forbrugerbeskyttelseslovgivning.

Forbrugerrådet Tænk anser det for meget positivt – og en forudsætning for dets overordnede støtte - at Kommissionen er optaget af at fremme demokrati og sikre, at den europæiske befolkning deltager og får gavn af udviklingen. **Forbrugerrådet Tænk** støtter, at strategien formulerer en såkaldt ”europæisk vej”, som adskiller sig markant fra metoderne i visse lande uden for Europa. Menneskerettighederne bør tænkes ind fra start af i digitale løsninger og være centrum for den digitale strategi og udvikling i EU.

Forsikring & Pension finder overordnet, at der er mange positive elementer i datastrategien, og de bakker om op visionen om, at europæisk erhvervsliv skal være førende i den globale dataøkonomi. De bakker op om, at det indre marked for data skal styrkes og adgang til data øges, og at der samtidig er fokus på europæiske værdier herunder sikkerhed, databeskyttelse, etiske standarder og individets rettigheder.

Forsikring & Pension mener, at Danmark er en af de mest datadrevne medlemsstater, og i Danmark er den offentlige sektor langt fremme, når det kommer til digitalisering sammenlignet med mange andre medlemsstater. Danmark har gennem de seneste årtier haft ambitiøse nationale digitaliseringsstrategier, hvor der eksempelvis har været fokus på at styrke sammenhængende borgerforløb på tværs af det offentlige og private. Derfor har Danmark gode erfaringer at bidrage med i implementeringen af datastrategien, men samtidig kan datastrategiens erhvervsfokus også være en løftestang for et mere målrettet erhvervsfokus i en dansk kontekst.

Ingeniørforeningen IDA (IDA) er overordnet meget positiv over for strategiens ambition om, at EU skal være en ledende rollemodel for et samfund, hvor beslutninger indenfor både virksomheder og den offentlige sektor styrkes af data – og hvor det sker på baggrund af et stærkt regelsæt, der sikrer grundlæggende rettigheder for borgerne og datasikkerhed generelt.

IDA fremhæver, at en vigtig dimension af det stærkt stigende dataforbrug er udvikling af standarder for indsamling, kvalitetssikring og opbevaring af data, samt adgang til brug af data. Standarder kan være med til at sikre, at det sker i overensstemmelse med idealerne i ”den europæiske vej” med fokus på databeskyttelse og etiske standarder. Men det er også vigtigt, at data skal indsamles på en måde, hvor de rent faktisk kan bruges, dvs. at de skal have en vis kvalitet i forhold til f.eks. at sikre, at data er autentiske, korrekte og troværdige mv.

IT-Branchen mener, at det er positivt med EU’s digitale udspil, der samlet set sætter retningen og højner ambitionerne for det digitale område i en europæisk kontekst. EU påpeger selv, at der er et stor behov for at investere massivt i digitalisering i Europa, hvis man skal tage kampen op med USA og Kina og indfri EU’s store visioner. **IT-Branchen** bemærker, at det er afgørende, at der afsættes yderligere midler i EU’s budget til det digitale område, så de stiger fra nuværende ca. 3 procent til 10 procent. **IT-Branchen** kan støtte, at en omfordeling af EU-midler sker inden for den eksisterende budgetramme.

KL er enig i, at anvendelsen af data er et væsentligt område, der fordrer en strategisk tilgang. Som en generel bemærkning er det væsentligt, at de fremtidige krav til offentlige og kommunale data ikke medfører ekstra omkostninger og ressourcetræk uden kompensation.

Landbrug & Fødevarer er overordnet set positive ift. tiltag, der fremmer samarbejde om data og værdiskabelse på baggrund af data.

TDC Group (TDC) værdsætter Kommissionens stærke fokus på det digitale område. Det er **TDC**’s opfattelse, at digitalisering af Danmark, danske virksomheder og den offentlige sektor i høj grad skal bidrage til at skabe succeser i den globale økonomi og sikre, at vi fortsat har et af de bedste velfærdssamfund i verden.

Ansvarlig og sikker brug af data

Finans Danmark mener, at det skal være forbrugerne, der giver adgang til data. Borgerne skal kunne have fuld tillid til sikkerheden i forhold til deres data og fuld kontrol over de data, der deles. Der bør være plads til kommercielle aftaler mellem parterne. Metoder som ”screen scraping”, der vi sige automatisk aflæsning af data på en hjemmeside med henblik på selv

at benytte dataene, bør forbydes. Ellers vil tilliden til "dataøkosystemet" være truet.

Finans Danmark fremhæver, at etisk brug af data gennem en sikker og standardiseret adgang, bør være kernen i den nye europæiske strategi for data og den kommende datalov. It-sikkerheden skal være i højsædet.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at fordi teknologi og data er blevet en slags infrastruktur i visse samfund, kan udviklingen også have negative konsekvenser og skabe større ulighed i forhold til den del af befolkningen, som er udsatte, mangler viden eller digital dannelse.

Endvidere påpeger **Forbrugerrådet Tænk**, at teknologi og data i nogle lande anvendes til at udføre statslig kontrol og overvågning af borgere eller medarbejdere, og at teknologi og data kan anvendes imod befolkningen og skabe samfund, som ikke er ønskelige.

Forbrugerrådet Tænk problematiserer den automatiske dataindsamling, der foregår overalt på hjemmesider, i tjenester, på platforme og i apps og som videresælges til 3. partsfirmaer gennem en underliggende reklameindustri. Hertil kommer brugen af lange uforståelige vilkår, som de færreste har mulighed for at læse og sammenligne. Dette foregår uden forbrugerens viden og kontrol og har ikke kun betydning for retten til privatliv. Metoderne er også bekymrende i demokratisk henseende, fordi teknologien skaber en ubalance i samfundet og kan danne grundlag for vidtgående, skjulte forretningsmodeller. Det kan bl.a. være i form af gratis, digitale tjenester, der virker tilforladelige, men hvor forretningskonceptet alene har til formål at høste og videresælge data uden forbrugerens viden eller kontrol.

Forbrugerrådet Tænk understreger, at de europæiske lande naturligvis skal kunne udnytte den teknologiske udvikling til gavn for samfundet, for den enkelte og for virksomhederne. Udnyttes teknologi og data på en etisk forsvarlig måde, kan udviklingen bruges til at understøtte vores demokratiske samfundsmodel og befolkningens liv og hverdag.

Forsikring & Pension fremhæver, at forsikrings- og pensionsbranchen altid har været datadrevet, og at **Forsikring & Pension** med branchens datætske principper også har ønsket at sætte klare etiske rammer for branchens brug af data herunder øgede krav til transparens og sikkerhed omkring anvendelse af data.

Forsikring & Pension mener, at cybersikkerhed er en naturlig del af datastrategien, og her er behovet for offentlig-private partnerskaber tydeligt, når det kommer til bekæmpelse af cyberangreb og –kriminalitet. Videndeling mellem myndigheder og virksomheder fremhæves således som et centralt middel til at håndtere de fælles sikkerhedsudfordringer forbundet med

informations- og kommunikationsteknologi. Datastrategien har endvidere et tydeligt fokus på cybersikkerhed og behovet for at styrke erhvervslivets og særligt SMV'ernes robusthed over for cybertrusler- og angreb. Her vil udviklingen på cyberforsikringsmarkedet og branchens arbejde med forebyggelseskrav kunne bidrage til at styrke europæisk erhvervsliv. Her vil datasamarbejde være en selvstændig målsætning for at sikre en endnu bedre adgang til nationale data om cyberhændelser, så branchen kan forsatte med at udvikle cyberforsikringsprodukterne.

IDA bemærker, at strategien peger på forretningsmulighederne inden for udvikling af værktøjer, der kan være med til at give borgere og virksomheder bedre kontrol over de data, de selv producerer. Det er af stor vigtighed, at der fremover skabes bedre mulighed for den enkelte til at kontrollere de dataaftryk, den enkelte efterlader - bevidst eller helt automatisk.

IDA finder det vigtigt, at borgere i fremtiden får ejerskab over egne personlige data, det kan f.eks. være sundhedsdata eller motionsdata, så man kan være trykke ved at give data videre til formål, som man selv mener, er legitime. **IDA** er derfor meget enig i, at en del af strategien bør handle om at ruste borgerne til at kunne overskue og kontrollere egne data.

IT-Branchen mener, at EU og offentlige institutioner i medlemslandene bør gå forrest og efterspørge etiske it-løsninger baseret på data. Ved at bruge det offentlige som indkøber, kan Europa skabe den nødvendige efterspørgsel efter løsninger baseret på et europæisk værdisæt og derved skabe et marked for denne type løsninger.

Europæiske konkurrencevilkår

FDIH forventer, at der sker en mere markant indsats over for udenlandske selskaber, der sælger online til EU-borgere. Indsamling og brug af data skal ske på mindst samme niveau som EU-baserede selskaber, så konkurrencen sker på lige vilkår, hvor alle indhenter data inden for samme regelsæt.

Forbrugerrådet Tænk fremhæver, at det ud fra et konkurrencesynspunkt er tvingende nødvendigt med en europæisk digital strategi, som understøtter udviklingen af europæiske produkter og tjenester. Kun derved kan forbrugerne sikres flere valgmuligheder og bedre alternativer.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at forbrugere i stigende grad er optagede af privatliv og databeskyttelse, men at den ulige konkurrence i forhold til USA og Kina, gør det svært at vælge tjenester fra europæiske platforme, apps eller IoT-produkter, hvor respekten for rettigheder er i fokus frem for datahøst eller overvågning. Også af den grund må det europæiske marked styrkes.

Forbrugerrådet Tænk mener, at Kommissionen bør adressere risikoen for den udemokratiske anvendelse af teknologi og data meget mere. Det er således vigtigt at sikre, at europæiske virksomheder ikke fristes til at gå ned ad denne sti, fordi hensynet til at opnå konkurrencefordele gennem data vejer tungere end hensynet til grundlæggende værdier og rettigheder.

Forsikring & Pension støtter, at datastrategien sætter fokus på at sikre erhvervslivet et 'level playing field' på det digitale marked. Den teknologi- og datadrevne udvikling giver branchen helt nye muligheder for at arbejde med datadreven forebyggelse. For branchen handler det om, hvorvidt reglerne om accessorisk virksomhed bør opdateres, så de ikke er til hinder for forsikringsselskabernes udvikling fra et fokus på erstatninger af monetært tab til forebyggelse af fx klimaskader eller IoT-baseret forretningsudvikling.

IDA er positive over for strategien om, at EU's arbejde med styrket digitalisering med udgangspunkt i den europæiske vej skal ske i samarbejde med verden omkring os. Ligesom det er vigtigt at sørge for, at europæiske personrelaterede data bliver i EU, så er det også vigtigt at undgå, at man ender i en protektionistisk tilgang til data, som ikke er personfølsomme.

IDA fremhæver, at det samtidig er vigtigt inden for udarbejdelsen af standarder, at Europa gør sig gældende overfor stærke spillere fra USA og Asien. Det nuværende arbejde med udarbejdelsen af ISO-standarder for kunstig intelligens giver et meget godt billede af, at der er store interesser på spil. Det er derfor vigtigt, at Europa har en bevidst og gennearbejdet tilgang til standardiseringen for at sikre, at man kan opretholde en datatilgang svarende til det, der i Kommissionens hvidbog for kunstig intelligens udspil, omtales som "Et økosystem af tillid".

Endelig mener **IDA**, at det også er både positivt og vigtigt, at en del af strategien peger på at støtte afrikanske lande i at opbygge en stærk digital infrastruktur med en sund kultur omkring grundlæggende menneskerettigheder og cybersikkerhed. Der synes at være masser af initiativ og muligheder på det afrikanske kontinent og afrikanske lande og start-ups kan blive gode partnere for EU på det digitale område. Ligesom man kunne forestille sig, at bedre regulering på det afrikanske kontinent kunne være med til at modvirke en del af den cybersikkerhedstrussel, som danskerne dagligt rammes af.

Sammenhængende EU-regulering på data

FDIH vurderer, at der i øjeblikket mangler sammenhæng i regeludspil om indsamling og brug af data fra de forskellige dele af EU-Kommissionen, så rigide regler som fx GDPR sætter sine spor omkring samtykke til cookies. Det gør det endog meget vanskeligt for virksomheder inden for EU at

indsamle data til forretningsmæssig udvikling, så man kan konkurrere på lige vilkår med internationale konkurrenter, der ikke følger EU's regler, trods salg til EU-borgere.

Finans Danmarks foreslår, at en europæisk datastrategi skal dække alle sektorer. Data skal tilgås gennem dedikerede, standardiserede og sikre API'er. Det er den bedste vej til at sikre en retfærdig og sikker datadrevet økonomi. Det kan realiseres gennem ny lovgivning, der dækker specifikke sektorer, eller en tværsektoriel regulering og ikke kun ni sektorer, men alle for at bidrage til at sikre lige konkurrencevilkår på tværs af alle virksomheder.

Forbrugerrådet Tænk støtter, at eksisterende EU-lovgivning nøje gennemgås og revideres inden for de forskellige sektorer, så de juridiske rammer er opdaterede og på plads inden initiativer, der skal fremme datadeling, søsættes. Af hensyn til at sikre tilliden og bevare balancen mellem forskellige interesser, er det helt afgørende, at eksisterende regler matcher forbrugernes beskyttelsesbehov under den digitale transformation. Ligeledes er det ifølge **Forbrugerrådet Tænk** nødvendigt at sikre, at reglerne håndhæves tilstrækkeligt effektivt i medlemslandene, hvilket allerede i dag er en udfordring på det digitale område, hvor kommunikation og handel ofte er grænseoverskridende.

Forbrugerrådet Tænk bemærker i forlængelse heraf, at man har brug for en uddybning af, hvornår reglerne skal finde anvendelse, inden man kan tage stilling til, om disse situationer er tilstrækkelige, og at man ser frem til på et senere tidspunkt at se forslaget til reglernes nærmere indhold.

Forbrugerrådet Tænk mener, at det er positivt, at Kommissionen understreger, at der er behov for regulering i fremtiden, men savner dog mere fokus på den negative udnyttelse af data, som man ser i dag, og som nødtigt skal få endnu bedre vilkår, når brugen af kunstig intelligens skal fremmes i EU-landene.

IT-Branchen fremhæver, at der skal bruges ressourcer på at få flere virksomheder til at se digitaliseringens muligheder for at skabe ny vækst. Det gælder ikke mindst den store gruppe af SMV'er i både Danmark og på EU-plan. Man kan fx lade sig inspirere af det danske initiativ SMV:Digital.

Databeskyttelseslovgivning

Forbrugerrådet Tænk finder det meget vigtigt at få præciseret i den kommende lovgivning, hvad de grundlæggende principper i GDPR's artikel 5 konkret betyder i forhold til brugen af kunstig intelligens og algoritmer. Det er fx vigtigt at fremhæve, hvordan reglerne om genbrug af data skal

forstås og anvendes i forhold til princippet om formålsbestemthed, proportionalitet og dataminimeringsprincippet.

FDIH bemærker, at en af hjørnesteenene for EU's datapolitik er retten til egne data. GDPR-reglerne er principielt rigtige, men håndteringen og tolkningen af reglerne i praksis bevæger sig i en retning, hvor det bliver så svært at indsamle data om kundefærd i fx e-handlen, at det bliver nærmest umuligt at få og bruge relevante data til brug for forretningsudvikling og markedsføring.

FDIH bemærker, at følsomme personlige data selvfølgelig skal være den enkeltes ejendom, men at der skal arbejdes mod en accept af generel indsamling af adfærdsdata og anonymiseret brug til forståelse af kundegrupper digitale adfærd. En mere pragmatisk tilgang til indsamling og brug af data fra kunderne er ønskelig – ikke mindst i et internationalt perspektiv, da store multinationale firmaer som Amazon, Alibaba m.fl. ikke efterlever EU's krav om samtykke, indsamling og behandling af data.

IDA bemærker, at nogle af de mest eftertragtede data er personfølsomme data, som f.eks. sundhedsdata. Derfor er det vigtigt, at der stilles skarpe krav til sikkerheden omkring opbevaring af data. Her har EU taget et godt skridt med GDPR, og det er derfor vigtigt, at der fortsat arbejdes på at implementere intentionerne i GDPR, også i den offentlige sektor, så tilliden til deling af data kan bevares. I denne sammenhæng er et af de vigtigste krav, at data forbliver i EU.

KL ser i forhold til kommunernes muligheder for at bedre genbrug af data en væsentlig udfordring i de retlige rammer i GDPR-reglerne. Datastrategiens vision om innovativ videreanvendelse af data ses ikke på en tilstrækkeligt tilgængelig måde at være understøttet i GDPR-reglerne om viderebehandling.

KL vil opfordre til, at der i strategien, fx under tiltaget om en tværsektoriel forvaltningsramme for dataadgang og -anvendelse, ses på mulighederne for, at "tell it once-princippet" i forhold til borgernes data i den offentlige sektor i højere grad understøttes via de retlige rammer. Input til et sådant arbejde vil evt. kunne indhentes via Kommissionens evaluering af GDPR.

Adgang til offentlige data

Akademikerne bemærker, at Kommissionen foreslår, at der udvikles et økosystem med samarbejde mellem offentlige myndigheder, private virksomheder og borgere/individer om udviklingen af nye produkter og services gennem en let adgang til data.

Akademikerne mener, at den offentlige sektor spiller en central rolle i digitaliseringen ved selv at generere data og gøre brug af digitale værktøjer. I den forbindelse kan det være relevant at undersøge muligheder for en yderligere digitalisering af arbejdsgangene ifm. offentlige udbudsrunder, og hvordan den offentlige sektor kan være med til at fremme efterspørgsel af innovative digitale løsninger bl.a. ved at udvikle de offentlige udbudsregler på en måde, så små innovative virksomheder i højere grad får mulighed for at byde og komme i betragtning ifm. offentlige udbudsrunder.

Dansk Erhverv mener, at en åben og liberal tilgang til offentlige data er centralt for en tidssvarende offentlige sektor.

Dansk Erhverv er stærk tilhænger af, at endnu flere offentlige datasæt bliver gjort tilgængelige, og at der er fokus på kvaliteten af data og data-governance i de offentlige data og hilser derfor Kommissionen indsat velkommen. EU's arbejde med PSI-direktivet har været med til at løfte området, og skabe bedre rammer for at offentlige data formelt sættes fri i økonomisk og juridisk forstand. Tilbage er stadig et større arbejde med at gøre data praktisk tilgængelige. En problemstilling Rigsrevisionen også har bemærket i deres beretning 'Åbne data' fra marts 2019.

Dansk Erhverv er enige med Kommissionen i, at datadeling i højere grad kan og bør være medvirkende til, at EU fremover kommer til at spille en større rolle i den data-agile økonomi, end hvad hidtil har været tilfældet. Når der tales om deling af data, er det naturligvis væsentligt at se på, hvilke data vi taler om. Strategien inddeler på side 7 ganske fornuftigt dataene ind efter, hvem, der har indsamlet dem.

Dansk Erhverv deler Kommissionens opfattelse af, at det skal være langt nemmere at få adgang til offentlige data (G2B data), mens det straks er forbundet med større vanskeligheder at argumentere for en let og fri adgang til B2B data.

FDIH støtter fuldt og helt målet med en øget deling af offentlige data. **FDIH** bemærker, at de offentlige data i EU i dag befinder sig hos Eurostat, indhentet via nationale statistikkontorer som Danmarks Statistik, samt data baseret på gammeldags spørgeskemaer, der ikke løbende bliver opdateret i takt med de digitale forandringer hos beholdningen, erhvervslivets og myndighederne. Hertil kommer så de meget store forskelle i digitalisering landene imellem. Så man beskriver historiske forløb, der sjældent matcher den nutidige virkelighed endsige den fremtid, som kommende direktiver skal regulere.

FDIH fremhæver, at EU's DESI-indeks er et skridt i den rigtige retning, men der bør leveres et mere detaljeret billede af samfundets digitalisering. Danmarks Statistik er heldigvis begyndt at indsamle tal for digitalt salg via

web. Det kan til inspiration til en harmonisering af dataindsamling i EU. **FDIH** ser dog gerne en mere specifik opdeling i digital andel af virksomhedens samlede salg og kundegrupper vil give en bedre og mere konkret dokumentation for udviklingen. Der er derfor efter **FDIHs** mening et efterslæb i den statistiske indsamling af data, der kan bruges af alle.

Finans Danmark mener, det er positivt, at strategien foreslår, at der gives adgang til offentlige data af ”høj-værdi”. I Danmark er der gennem en år-række arbejdet målrettet med at give adgang til offentlige data og digital sagsbehandling. Denne model bør udbredes til resten af Europa. **Finans Danmark** foreslår derfor bedre digital adgang til flere offentlige registre og data. Et eksempel herpå kunne være en styrket adgang til offentlige finansielle data i europæisk sammenhæng. Kun i nogle få lande kan man som i Danmark fx foretage opslag i et digitalt tinglysningsystem og få digital adgang til indkomst- og skatteoplysninger (eSkatData). På samme måde er pensionsoplysninger i resten af Europa i vid udstrækning fragmenterede og ikke tilgængelige - som i Danmark - gennem en samlende portal, Pensionsinfo.

Finans Danmark påpeger, at der i de nordiske lande er en lang tradition med en digital integration mellem den offentlige sektor og bankerne. Endvidere kan et styrket samarbejde mellem den offentlige sektor og bankerne i hele Europa skabe et mere dynamisk indre digitalt marked.

IDA er positive over for strategiens mål om at stille flere data fra den offentlige sektor til rådighed – forudsat, at det sker under hensyn til behovet for databeskyttelse og cybersikkerhed.

IT-Branchen fremhæver, at offentlige instanser ligger inde med store datamængder, der med fordel kan deles på tværs af Europa til gavn for innovation og vækst.

Adgang til virksomheders data

Akademikerne bakker op om Kommissionens forslag om at give SMV’er adgang til data og iværksætte tiltag, der sikrer, at digitale platforme ikke kommer til at definere spillereglerne på markedet. Der er behov for at udvikle fælles europæiske governance-principper for digitalisering. Kommissionen har allerede med GDPR-reglerne taget første skridt til at sikre personer overblik over og adgang til egne data, men der er kun tale om et første skridt, og der er behov for flere initiativer for at sikre en effektiv beskyttelse af den enkeltes data.

Dansk Erhverv er ikke tilhænger af, at virksomheder generelt skal kunne tvinges til at afgive data, de selv har indsamlet og bearbejdet. Dataindsam-

lingen og bearbejdningen er tit sket på baggrund af omfangsrige overvejelser og betragtelige investeringer. Det bør derfor kun ske under særlige omstændigheder og kun mod rimelig kompensation.

Dansk Erhverv har derfor med glæde noteret sig Kommissionens synspunkt om, at de virksomheder, der afstår data skal kompenseres f.eks. ved, at dem der lægger data ind, også får adgang til den data andre virksomheder har lagt ind, eller ved en form for modtagelse af licensbetaling. Der bør dog naturligvis tages højde for, at virksomheder også kan være konkurrenter. En konkurrent må ikke kunne tiltvinge sig adgang til data – ej heller mod kompensation – fra en anden virksomhed. Det vil stride mod grundlæggende konkurrenceret. **Dansk Erhverv** imødeser derfor Kommissionens udspil på dette punkt.

Dansk Erhverv ser gerne, at Kommissionen præciserer termen “*data sharing for the public interest*”, hørende under den data-agile økonomi og den europæiske datalov). Herunder, hvad termen indebærer og om det vil sige, at virksomheder skal frigive data, såfremt det er for det alment bedste på B2G-markedet.

Danske Maritime bemærker, at meddelelsen peger på en række udfordringer i forhold til bl.a. deling af data mellem offentlige myndigheder og virksomheder samt mellem individuelle virksomheder. Deling af data mellem enkelte virksomheder vanskeliggøres fx ud fra konkurrencehensyn eller intellektuelle ejendomsrettigheder. Disse udfordringer eksisterer også inden for den maritime industri.

DI mener, at det er positivt, at der foreslås en meget mere ambitiøs satsning på at tilvejebringe flere data. Adgang til B2B-data bør være på frivillig basis. En indsats bør have fokus på at sikre de rigtige incitamenter og herunder monetiseringsplaner, der gør, at virksomheder ser en interesse i at dele data.

DI støtter, at der afsættes midler til, at der investeres i konkret infrastruktur. Det er vigtigt, at de projekter, der iværksættes, er åbne for alle aktører på markedet, således at der ikke er tale om protektionistiske tiltag.

FDIH understreger, at indsamling af data fra virksomheder skal ske med respekt for, at data, der er indsamlet og behandlet af virksomhederne, er virksomhedernes ejendom. Der skal være en kompensation for afgivelse af disse data, ikke nødvendigvis økonomisk, men der kan også tænkes i retning af adgang til yderligere data inden for området, som kan styrke virksomhedernes forretningsudvikling. **FDIH** imødeser med spænding, hvad Kommissionen konkret mener med “*data sharing for the public interest*”.

Forsikring & Pension finder det betydelige fokus på bedre rammevilkår for datadeling B2B, G2B og B2G yderst positivt. Det bliver i den forbindelse essentielt at holde fast i strategiens vision om at styrke rammevilkår for datasamarbejde og datapartnerskaber.

Forsikring & Pension finder det særlig vigtigt, at man fra dansk side holder fast i strategiens målsætning om, at sektorspecifik lovgivning kun skal indføres, når der er identificerede markedsfejl. Derfor bør betalingsdirektivets lovgivning vedrørende 'open banking' ikke blot overføres til forsikringsmarkedet og til det danske pensionssystem baseret på kollektive ordninger. Vi bakker derfor op om, at Kommissionen med strategien ønsker at fremme agil governance frem for overdetaljeret regulering. Udgangspunktet er, at opgaven i større grad handler om at sikre digitaliseringsparat lovgivning 'fit for purpose', når det kommer til datadeling.

Forsikring & Pension vurderer, at der er en betydelig risiko for en tendens for øget lovgivning i det sektorspecifikke arbejde med 'data spaces' særligt vedrørende det finansielle 'data space'. På de finansielle områder er der en tradition for reguleringsorienteret tilgang, og der er mindre tradition for at arbejde med rammevilkår. Derfor er der en betydelig risiko for, at datastrategien på det finansielle område ender i øget lovgivning og betydelige administrative byrder frem for fokus på behovet for at fremme dataøkonomien og datapartnerskaber.

Finans Danmark finder det positivt, at flere sektorer nu skal dele deres data, men det er væsentligt, at der kommer en multisektoriel tilgang, så alle data sættes i spil på ensartede vilkår. Data skal kunne rejse problemfrit mellem virksomheder, public service-providers og andre enheder på en struktureret, sikker og hurtig måde. Der er behov for fælles lovgivning. I dag skaber den nuværende ramme asymmetrier, hvor nogle virksomheder fungerer som gatekeepers ift. data, mens andre skal dele data uden gensidighed. Det vil give forbrugerne mulighed for nye innovative produkter, sikre lige vilkår for alle aktører og de bedste rammer for forbrugerbeskyttelse. En lettere og mere homogen adgang til disse oplysninger vil kunne bidrage til at gøre den europæiske banksektor endnu mere konkurrencedygtig og gøre det lettere for en dansk bank at tilbyde et kundeforhold til eksempelvis en spansk bankkunde – uden at have fødderne på spansk jord.

Forsikring & Pension påpeger, at der for forsikrings- og pensionsbranchen er der et stort potentiale i datapartnerskaber og øget datadeling. Branchen er derfor også tilhænger af en progressiv tilgang til datadeling. Ift. B2B-datadeling har branchen af egen drift kontinuerligt arbejdet på at udvikle meget transparente forbrugerværktøjer som fx PensionInfo, hvor forbrugerne let kan tilgå egne data på tværs af den finansielle sektor. PensionInfo har desuden åbnet op over for andre aktører som eksempelvis fintech-selskaber. På G2B-siden arbejder branchen kontinuerligt på at sikre et

bedre datasamspil med den offentlige sektor. Et bedre digitalt samspil med det bl.a. det offentlige er afgørende for at udvikle bedre services og produkter til forbrugerne. Samtidig bliver ny teknologi og datadeling afgørende for det fremtidige forebyggelsesarbejde i branchen.

IDA bemærker, at det er vigtigt, at der sker en samfundsmæssig mere fordelagtig adgang til data. Store dele af de data, der indsamles i dag, sker hos virksomheder, der ikke tillader forskere eller andre virksomheder at få adgang til datamaterialet. Det kan være afgørende for udviklingen af nye start-ups, at der er datamateriale til rådighed, som man f.eks. kan bruge til at træne nye algoritmer.

Ifølge **IDA** er det dog også vigtigt, at der skabes et trygt rum for virksomheder til hensigtsmæssig deling af data. Alle er efterhånden opmærksomme på, at data er værdifulde. Derfor er der en tendens til, at man tilbageholder andres adgang til data uden nødvendigvis at vide helt hvorfor. Der kunne derfor med fordel arbejdes på at skabe f.eks. datakooperativer, hvor virksomheder og forskere kan ”låne” relevante data af hinanden. Det kan være ikke-personfølsomme data, som f.eks. vejrdato eller syntetiske datasæt¹ af personfølsomme data. **IDA** finder det derfor meget interessant, at Kommissionen vil støtte etableringen af fælles EU interoperable datacentre indenfor udvalgte/forskellige sektorer, jf. afsnit 5.B.

IT-Branchen mener i forhold til private virksomheder, at det skal være frivilligt for private virksomheder at dele data, så de ikke pålægges øgede administrative byrder.

Landbrug & Fødevarer fremhæver ift. en kommende Data Act, der vil fremme brug B2G data, at det er vigtigt, at dette ikke blot medfører byrder og øget kontrol, men at det også vil være til gavn for virksomheder og erhverv. **Landbrug & Fødevarer** kan i den sammenhæng fremhæve et samarbejde mellem erhvervet og Miljø- og Fødevareministeriet i Partnerskab for Præcisionslandbrug, hvor det er klart, at øget brug af digitale teknologier og data skal komme både erhverv og myndighed til gavn.

Landbrug & Fødevarer finder det ift. datadeling B2B positivt, at det guidende princip er frivillighed.

TDC har forståelse for, at Kommissionen vil igangsætte arbejdet med en såkaldt Data Act, herunder at undersøge mulighederne for deling af data på tværs af private virksomheder (B2B) samt mellem private virksomheder og myndigheder (B2G). **TDC** ser dog flere udfordringer med at dele data

¹ Med syntetiske datasæt skal her forstås datasæt baseret på anonymiserede data, altså data, der ikke kan spores tilbage til enkeltpersoner.

såvel på tværs i telebranchen som mellem vertikale sektorer, herunder hensynet til databeskyttelsesregler, forretningshemmeligheder, intellektuelle ejendomsrettigheder og alment hensyn til forbrugerbeskyttelse.

Fælles europæiske dataområder (data spaces)

Dansk Erhverv finder det interessant, at Kommissionen vil opbygge data spaces på specifikke områder. Ligeledes finder **Dansk Erhverv** det positivt, at Kommissionen ønsker at igangsætte en dialog med virksomhederne om, under hvilke betingelser de vil være villige til at dele deres data i disse data spaces, da **Danske Erhverv**, som tidligere nævnt, ikke er tilhænger af, at virksomheder generelt skal kunne tvinges til at afgive data, de selv har indsamlet og bearbejdet. Derfor ser **Dansk Erhverv** frem til, at Kommissionen præsenterer en plan for "Common European data spaces" indenfor de udvalgte strategiske områder.

Forsikring & Pension mener, at det under 'mobility data space' er positivt, at der er fokus på bildata. Datadrevne biler er godt i gang med at ændre bilmarkedet og har derfor også stor indflydelse på hele værdikæden herunder forsikringsmarkedet. Moderne biler producerer på timebasis omkring 25 gigabytes data, og derfor er det positivt, at Kommissionen sætter fokus på bilejernes ret til egne data.

Forsikring & Pension mener, at der under 'Health data space' er positivt, at Kommissionen sætter fokus på, at borgernes adgang til egenkontrol og portabilitet af egne sundhedsdata behandles fragmenteret i de enkelte medlemsstater. En stor del af borgernes økonomiske sikkerhedsnet i forbindelse med sygdom og ulykke håndteres i branchens kollektive ordninger. Branchen har derfor en interesse i, at borgerne på en sikker og dataminimerende måde har mulighed for at aktivere deres sundhedsdata, når de skal have udbetalt erstatninger

KL bemærker, at det ud fra beskrivelsen i strategien er uklart, hvordan et "single European data space" i praksis skal tilvejebringes. Især er det uklart, hvordan data sikres. **KL** påpeger, at der står meget lidt om, hvordan data governance etableres. Uden organisering, fælles begrebsdefinitioner af de fælles data og foranstaltninger, der sikrer, at data har en vis kvalitet, er det ikke muligt at udnytte det fulde digitale potentiale. **KL** fremhæver desuden, at Kommissionen af hensyn til de fremtidige planer med initiativet Opendata.dk og mulig koordinering ift. et kommende European data space snarest muligt bør melde mere ud om datoer og planer for tilvejebringelse af et European data space.

Landbrug & Fødevarer støtter, at Kommissionen vil oprette et fælles europæisk landbrugsdataområde til at fremme bæredygtighedspræstationen og konkurrencedygtigheden i landbrugssektoren ved hjælp af behandling

og analyse af produktionsdata og andre data for at muliggøre præcis og skræddersyet anvendelse af produktionstilgange på bedriftsniveau.

TDC støtter overordnet set Kommissionens tilgang til at skabe governancerammer for en fælles tilgang til europæiske datarum, der skal sikre interoperabilitet og grænseoverskridende dataanvendelse. **TDC** understreger vigtigheden af, at standardisering af datasæt bygger på allerede eksisterende standarder og procedurer. **TDC** er dog bekymret for, at standardiseringer af datasæt og beskrivelsen heraf kan komme til at udgøre en væsentlig barriere i form af øgede administrative byrder.

TDC finder det interessant, at Kommissionen ønsker at prioritere massive investeringer i et projekt om et europæiske datarum, der skal sikre datadelingsarkitekturer, herunder infrastruktur og datadelingsværktøjer. Ud fra et samlet hensyn til databeskyttelsesregler, forbrugerbeskyttelse, konkurrenceret og intellektuel ejendomsret, stiller **TDC** sig umiddelbart lidt undrende over, hvilke data private virksomheder kan levere ind i det fælles-europæiske data-rum. Særligt i lyset af at andre private virksomheder, offentlige myndigheder og borgere får fri adgang til datarummet.

TDC har en datapolitik om ikke at videresælge eller -give kunders data – selv i aggregeret, anonymiseret og irreversibel form (dog ved myndighedsforpligtelser) - hvorfor **TDC** umiddelbart har svært ved at se for sig et scenarium, hvor sådanne data deles frit på en online platform. **TDC** ser derfor frem til at se Kommissionens samlede forslag til et sådant set-up. **TDC** finder det ydermere uklart, hvad investeringer i et europæisk datarum og føderal cloudinfrastruktur indebærer. Hvis det omhandler opbygning af en europæisk cloudinfrastruktur, er **TDC** bekymret for, at løsningen vil blive for bureaukratisk og omkostningstung. Handler det derimod om at strømline eksisterende cloudtjenester og investeringer i computerressourcer, som fremmer deling af offentlige data, bakker **TDC** fuldt op om initiativet.

Cloudinfrastruktur, cloudregelsæt og markedsplads for cloudløsninger

Dansk Erhverv finder det relevant, at der udarbejdes en samlet 'cloud rulebook', der kan skabe gennemsigtighed i forhold til regulering af europæiske cloud services, der sammenfatter eksisterende cloudadfærdskodeks og -certificeringer, herunder også en certificeringsordning, der rummer elementer som energieffektivitet, sikkerhed og databeskyttelse. Ligeledes er det positivt, at Kommissionen støtter udviklingen af fælles europæisk standard og krav til offentligt indkøb af databehandlingstjenester.

Forsikring & Pension finder det positivt, at Kommissionen har sat cloudoutsourcing på dagsordenen i sin datastrategi som en forudsætning for, at den infrastruktur, der skal understøtte mere effektiv anvendelse af

data og kunstig intelligens, kan fungere. Kommissionen anerkender endvidere, at der stadig eksisterer en række barrierer på området, før virksomhederne til fulde kan udnytte teknologien. Det drejer sig blandt andet om følgende:

- Der er uklarhed omkring cloudservice-udbydernes efterlevelse af EU-krav om databeskyttelse. Fx kravene til lokation af data (især ift. inden for/uden for EU).
- Kravene om inspektion og revision af cloududbyderen er vanskelige at leve op til i dag.
- Kravene til information om og godkendelse af nye underleverandører er vanskelige at leve op til, fordi disse harmonerer dårligt med eksisterende cloudforretningsmodeller.

Forsikring & Pension mener derfor, at det vil være vigtigt fra dansk side at støtte arbejdet for at sikre gode rammevilkår for outsourcing til cloudservices for derved at understøtte Kommissionens strategi om øget anvendelse af kunstig intelligens. Det sker bl.a. ved at udarbejde standardkontraktvilkår for cloudoutsourcing og derved sikre brugerne bedre mulighed for at efterleve kravene til cloudoutsourcing.

Forsikring & Pension foreslår derfor, at man fra dansk side anbefaler Kommissionen et eftersyn af om cloudreguleringen er tidssvarende, eller om der er behov for tilpasning i lyset af de udfordringer, der eksisterer på markedet i dag. Dette kan fx ske i forbindelse med Kommissionens arbejde med at udarbejde en konsolideret ”cloud rulebook”, som en del af den digitale strategi for data.

IT-Branchen mener, at det er meget positivt med udmeldingen om et europæisk datarum, hvor store mængder data kan deles på tværs af EU-landene. Det betyder, at danske virksomheder får en hjemlig markedsplads på storskala-niveau, når man taler data og kunstig intelligens.

TDC støtter samlet Kommissionens ambition om at samle et europæisk regelkompendium inden for cloudtjenester, der sammenfatter eksisterende cloudadfærdskodeks og -certificeringer, herunder også en certificeringsordning, der rummer elementer som energieffektivitet, sikkerhed og databeskyttelse. Samtidig ser **TDC** med interesse på Kommissionens ønske om at etablere en markedsplads for cloudtjenester, der skal skabe mere transparens over ydelser, der harmonerer med en række krav som fx databeskyttelse, sikkerhed, dataportabilitet, energieffektivitet og markedspraksis.

Digitale færdigheder

Akademikerne savner et større fokus på og forslag til initiativer inden for efter- og videreuddannelse i Kommissionens tre høringer vedr. digitalisering. Det er ikke tilstrækkeligt, at Kommissionen foreslår, at en målsætning om 65 pct. skal besidde basale digitale færdigheder i 2025.

Akademikerne opfordrer til, at man i forbindelse med arbejdet med Digital Education Action Plan og en Skills Agenda, som sætter fokus på digitale færdigheder og kompetencer til at forstå data-fodspor, skal indtænke bibliotekernes allerede igangværende arbejde på dette område og tænker i et partnerskab med bibliotekerne, der kan bidrage med viden og solid erfaring med, hvordan man bemyndiger borgere med digitale værktøjer (brug af offentlige services, som Nem-ID, borger.dk mm.). Bibliotekerne i Danmark spiller således en vigtig rolle i at øge befolkningens digitale dannelse, teknologiforståelse og konkrete kompetencer.

Akademikerne mener, at for at kunne indløse det potentiale, der knytter sig til digitalisering, er der behov for, at hele arbejdsstyrken løbende sikres den nødvendige efteruddannelse. Den digitale udvikling foregår i et højt tempo og stiller nye krav til både opgaver og arbejdsgange. Digitalisering, kunstig intelligens og big data slår først igennem og får store konsekvenser for vidensarbejdere som bl.a. læger, ingeniører, advokater m.fl.

Akademikerne påpeger, at for at sikre en hurtig omstilling og tilpasning af kompetencer kommer til at omfatte så mange grupper på arbejdsmarkedet som muligt, vil der være behov for, at flere efter- og videreuddannelses tilbud foregår digitalt via e-learning. **Akademikerne** fremhæver, at Kommissionen foreslår en reduktion af ”skills mismatch” mellem uddannelser/uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. **Akademikerne** ønsker at bidrage konstruktivt til, at virksomheder får tilført de kompetencer, de mangler for at kunne drive og udvikle deres forretning. Efter- og videreuddannelse kan være en vigtig brik i at sikre dette match.

Dansk Erhverv bemærker, at der er brug for et bredt, digital kompetenceløft på tværs af uddannelser – fra folkeskole, over voksen og efteruddannelse til videregående uddannelser med bl.a. it-specialister. Fremtiden fortæller os, at 9 ud af 10 job kræver digitale færdigheder. 44% af EU's borgere har dog stadig ikke engang grundlæggende digitale færdigheder - derfor er det positivt, at Kommissionen lægger vægt på uddannelse af færdigheder inden for digitalisering ikke mindst i SMV'erne.

IDA er meget enig i Kommissionens fokus på at sikre de europæiske kompetencer i forhold til at kunne håndtere og udnytte mulighederne i kunstig intelligens bedst muligt. Det kræver et generelt fokus på opkvalificering af hele den europæiske befolkning - fra en indsats på folkeskoleniveau, til skabelsen af et fælles europæisk forsknings- og udviklingsmæssigt fyrtårn. Øget digitalisering og brug af kunstig intelligens kræver en tilsvarende

øget robusthed i befolkningen, f.eks. i forhold til personificerede reklamer, politiske budskaber og udokumenterede digitale nyhedsstrømme på sociale medier. Det bedste middel mod ”fake news” er borgernes sunde fornuft og dømmekraft. Det kalder på en styrket oplysningsindsats.

I forhold til at styrke SMV’ers brug af kunstig intelligens er en kompetencestyrkende indsats vigtig for at sikre en europæisk førerposition. **IDA** har gennem de sidste 4 år været vært for SIRI-kommissionen. I arbejdet her har man skelnet mellem forskningskompetencer, implementeringskompetencer - som handler om at se potentialet i og udvælge arbejdsopgaver, der kan automatiseres, operationskompetencer - der er kompetencen til at kunne arbejde sammen med AI-systemer og endeligt centrale menneskelige kompetencer - der er afgørende indenfor de områder, som (endnu) ikke kan automatiseres.

IDA foreslår, at man for at udnytte Danmarks fulde potentiale inden for forskningskompetencer for kunstig intelligens med fordel kan fokusere på den del af området, som bedst er understøttet af vores værdier og kultur. Danmark skiller sig mest markant ud fra både USA og Kina gennem et langt højere fokus på værdier som fællesskab, lighed, livskvalitet, sikkerhed, hensynstagen til andre, samarbejde og konsensus. Dette stemmer fint i overens med EU-kommissionens ”Ecosystem of trust”².

IDA mener, at styrkede implementeringskompetencerne kan bidrage til at undgå, at man spilder afgørende ressourcer på at forsøge at automatisere opgaver og processer, som teknologien måske endnu ikke er moden til – og overser andre automatiseringsmuligheder, som måske teknisk ligger langt mere lige for. For at kunne lave disse vurderinger kræves en generel opkvalificering af forståelsen af kunstig intelligens og digitalisering, ikke mindst vedrørende styrker og svagheder, muligheder og begrænsninger samt etiske aspekter. I Danmark er det at styrke implementeringskompetencer en opgave, som universiteter og GTS’er med fordel kan opbygge en kapacitet til.

Endelig fremhæver **IDA**, at operationskompetencer er relevante for medarbejdere som anvender eller interagerer med løsninger inden for kunstig intelligens. Det kan eksempelvis være hospitalspersonale, som skal omgås transportrobotter eller anvende kunstig intelligens til diagnosticering eller kirurgi. Også her kræves en overordnet forståelse af teknologien og dets styrker og svagheder, således at man forstår, hvilke muligheder og begrænsninger de forskellige systemer har, og er i stand til at vurdere, hvornår der er behov for at et menneske overtager styringen (eksempelvis hvis

² Se EU Kommissionens meddelelse ”On Artificial Intelligence – A European approach to excellence and trust” COM(2020) 65 final

en robot fejlfortolker en situation eller et diagnosticeringssystem kommer med en usandsynlig diagnose).

IDA bemærker, at eftersom kunstig intelligens-systemer sjældent er 100% fejlfri, kan man ikke lade dem løse alle problemer selv. Det kræver som minimum, at medarbejderne har en overordnet forståelse af, hvordan den slags systemer virker og hvornår, der er behov for, at et menneske stopper eller ændrer i systemets handlinger og beslutninger. Samtidig med at en øget brug af kunstig intelligens og automatisering skaber et større behov for medarbejdere med tekniske evner, skaber teknologien også et øget behov for de svært automatiserbare generiske menneskelige kompetencer som sproglig intelligens, social intelligens, kritisk sans og evnen til at samarbejde. Det er relevant særligt i servicefunktioner, hvor den effektive udnyttelse af digitalisering med fordel kan gå hånd i hånd med en service-minded menneskelig kontakt.

IDA påpeger, at analyser i SIRI-kommissionen klart viste, at kompetenceudfordringerne først og fremmest handler om medarbejdernes motivation og mind-set. Det er altså mest af alt afgørende, at medarbejderne har de rigtige attituder over for introduktionen af teknologi, og det kræver at ledelsen er synlig med en langsigtet vision, at implementeringen af teknologi ses som et forandringsprojekt og ikke et IT-projekt, og at ledelsen ikke kommer rullende med en færdig løsning, men at tilgangen er lærende og undersøgende med medarbejderne involveret som en afgørende udviklingsressource fra begyndelsen.

Grøn omstilling

Dansk Erhverv støtter Kommissionens ønske om at give øget adgang til data til grøn omstilling. Det har været et gennemgående ønske fra en række virksomheder, der deltog i arbejdet med regeringens klimapartnerskab for service, it og rådgivning.

Dansk Erhverv bemærker, Danmark er allerede kommet langt med at kvalitetssikre og gøre offentlige data fra statslige myndigheder tilgængelige i det såkaldte grunddataprogram, hvor myndigheder, virksomheder og borgere kan hente data via distributionsplatformen 'Datafordeleren'. Desuden åbner DMI for nye meteorologiske data i seks faser i de kommende år.

Dansk Erhverv ser dog et potentiale for at komme længere i samme retning med adgang til fx kommunale data og forsyningsdata, som kan give plads til nye løsninger, der hjælper forbrugere med at agere klimabevist eller virksomhederne med at styre energiforbruget. Med installering af intelligent måleudstyr er der udsigt til indsamling af meget værdifulde data, potentielt realtidsdata, hvor det bliver meget vigtigt at sikre en ensartet kvalitet og kompatible formateret.

Uden at kende udformningen af det indre datamarked, er følgende datarum af særlig interesse i forhold til klimaløsninger, nemlig 1) A Common European Green Deal data space og 2) A Common European energy data space. Sammenlægning af data og kompatibilitet i et indre marked for data kan bl.a. fremme betingelserne for at skalere bl.a. danske klimaløsninger til EU-niveau.

Forsikring & Pension ser et stort potentiale i datapartnerskaber og øget datadeling. Branchen er derfor også tilhænger af en progressiv tilgang til datadeling. I forhold til EU's Green Deal der understreger Kommissionen betydningen af data, når det kommer til klimatilpasning. På B2G-området har branchen i flere omgange opsamlet skadesdata på klimarelaterede hændelser, hvor branchen har unikke data, og har indgået klimatilpasningspartnerskaber med kommunerne, således at de har kunnet anvende data i deres klimatilpasningsplaner og investeringer.

IDA er desuden meget positive over for et styrket fokus på, hvor brug af IT er en negativ faktor i forhold til klimaet, jf. afsnit 2. Det er vigtigt allerede nu at sørge for, at digitaliseringen ikke bliver den næste store klimasynder. Det handler bl.a. om at stille krav til minimal miljøbelastning i design af it-systemer, kendt som "green by design". Det kan f.eks. være i blockchain systemer eller i streamingtjenester, men også i fysiske tiltag som opbygningen af servercentre.

IT-Branchen påpeger, at med den danske regerings klimamålsætning, har Danmark alle muligheder for at gå forrest og være testland for grønne løsninger inden for bl.a. bæredygtige byer, vand, fødevareproduktion og transport, som vi kan eksportere globalt, effektivisere vores samfund og øge vores vækst. Dette kan fx gøres ved at oprette regulatoriske frizoner, hvor virksomheder og offentlige myndigheder får mulighed for eksperimentere og opfinde nye løsninger via øget datadeling og brug af kunstig intelligens.

Sektorspecifikke bemærkninger

Danske Maritime påpeger, at digitaliseringen inden for de europæiske maritime erhverv har været på vej et stykke tid, herunder bl.a. i form af øget brug og udnyttelse af data. Data bruges fx i forhold til udvikling af det digitale maritime tvillingkoncept, som skal sikre data, viden og knowhow om stort set alt ved et skib i hele dets levetid.

Dansk Maritime bemærker, at den europæiske maritime industri har stor fokus på at udvikle digitale løsninger, der kan mindske skibsfartens miljø- og klimapåvirkning, og samtidig øge den maritime sikkerhed, så ulykker med skibe undgås. De danske maritime virksomheder er på mange områder

helt i front i forhold til at arbejde med ”smarte” maritime løsninger. I arbejdet med ”smarte” maritime løsninger er der stort behov for standardisering vedr. udvikling, opbevaring og deling af data.

Danske Maritime fremhæver, at det er vigtigt, at de initiativer, der tages på europæisk plan for på den ene side at skabe en data-adræt (data-agile) økonomi og på den anden side at sikre den nødvendig beskyttelse af data giver plads til sektorspecifikke løsninger. Det regulatoriske arbejde om databrug og -beskyttelse inden for den maritime verden bør som udgangspunkt ske via FNs søfartsorganisation IMO.

Danske Rederier fremhæver, at det er vigtigt, at det fælles europæiske dataset, som meldepligtsforordningen indfører, og som står nævnt i bilaget til data-strategien, bliver så smalt, simpelt og brugervenligt som muligt. Nationalt, i de enkelte medlemsstater, stilles i dag mange forskellige datakrav til de skibe, der ønsker at lægge til. De mange datakrav, der varierer fra land til land og havn til havn, er en stor administrativ byrde for rederierne, der må bruge timer på sine meldepligter før hvert havneanløb. Et fælles datasæt, der sætter regler for, hvilken data der må kræves, og i hvilke formater, vil bidrage til at fremme digitaliseringen og styrke konkurrencen for skibsfarten i Europa.

Danske Rederier bemærker, at det i Kommissionens meddelelse nævnes, at deling af data mellem offentlige myndigheder kan bidrage betragteligt til at højne den offentlige service samt reducere de administrative byrder for virksomheder, der opererer på EU's indre marked. I den forbindelse fremhæves 'once only'-princippet, der går ud på, at en oplysning kun skal indrapporteres én gang. Det er et sundt og fornuftigt princip, der dog ikke har særlig stor udbredelse i forbindelse med de maritime meldepligter.

Danske Rederier mener, at det i den kommende implementering af meldepligtsforordningen (EMSW) bør tilstræbes at indføre once only-princippet og genbruge så meget af den rapporterede data som muligt.

Finans Danmark fremhæver behovet for bedre adgang til børsernes markedsdata et særligt fokusområde. Udover håndhævelse af den eksisterende lovgivning, som vil gøre markedsdata tilgængelig på rimelige vilkår, vil standardisering af definitioner, vilkår og politikker være et stort skridt fremad.

Finans Danmark bemærker, at bankerne allerede i dag er forpligtet til at dele kontooplysninger med andre, men har ikke selv den samme ret til at tilgå andre aktørers data. Det stiller bankerne dårligere i konkurrencen, da der ikke er nogen gensidighed. De nuværende forskelle i dataadgangen forhindrer bankerne i at tilbyde deres kunder mere innovative tjenester og skal løses inden for en harmoniseret europæisk ramme.

Finans Danmark fremhæver, at omkostninger til markedsdatabehandling er vokset markant de seneste år, og nu udgør en af de mere betydelige (og stigende) udgiftsposter hos markedsdeltagerne. Der er tale om en europæisk/global udfordring. Markedsdata er information om ordrer (fx bud/udbud, volume) og handler (fx pris, tid, mængde), som handelspladser og informationsudbydere sælger til markedsaktørerne for finansielle instrumenter såsom aktier, obligationer og derivater. Markedsdata er centralt blandt andet for at kunne tage informerede investeringsbeslutninger, kontrollere eksekveringskvaliteten, datavalidering, markedsovervågning, risikovurdering mm.

Finans Danmark påpeger, at de stigende omkostninger skyldes først og fremmest at markedsdatabehandling ikke kan konkurrenceudsættes, da der er tale om unikke produkter for den enkelte handelsplads, som er nødvendige for markedsdeltagerne at købe. Der er således tale om en markedsfejl, som ikke er blevet håndteret. Børsernes monopol på markedsdatabehandling har vidtrækkende samfundsøkonomiske konsekvenser: Højere omkostninger tvinger databrugere til at begrænse køb af data til et minimum, hvilket indebærer, at mindre signifikante markeder eller produkter fravælges. Dette skader udviklingen af kapitalmarkederne til skade for såvel virksomhedernes kapitaltilførsel som investorernes afkast.

Finans Danmark foreslår derfor følgende tiltag:

1. De eksisterende regler skal håndhæves, hvilket også ESMA har påpeget i sin Final Report om emnet. Det kan ske ved brug af et omkostnings benchmark, som foreslået af Copenhagen Economics.
2. Der skal ske en standardisering af betingelser, definitioner og audits.
3. Hvis 1) og 2) ikke indebærer de nødvendige resultater inden for en rimelig periode, bør MiFIDII/MiFIR ændres således det understøtter et Revenue Cap baseret på LRIC+.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke konkrete oplysninger om andre landes holdninger til selve meddelelsen eller de enkelte indsatsområder eller initiativer.

Der forventes overordnet opbakning blandt medlemslandene til Kommissionens store prioritering af det digitale område. I de seneste rådskonklusioner om den digitale dagsorden: "EU's digitale dagsorden fra 2020 og frem" fra den 7. juni 2019, lagde Rådet vægt på behovet for en horisontal tilgang til det digitale indre marked, understregede behovet for at understøtte innovation og udvikling af kunstig intelligens, bedre muligheder for virksomheder for at skalere på tværs af det indre marked, samt behovet for en styrket europæisk datastrategi.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen mener, at digitaliseringen skal tjene samfundets interesser ved, at den bidrager til at adressere samfundets udfordringer. Sideløbende mener regeringen, at sikker, etisk og ansvarlig digitalisering går hånd i hånd med digital vækst. Regeringen arbejder for, at den digitale økonomi og den digitale offentlige forvaltning i Europa generelt kendetegnes ved et højt niveau af sikkerhed, tillid og tryghed, samt en stærk digital konkurrenceevne baseret på innovationsfremmende og teknologineutrale rammevilkår, uden unødige byrder og barrierer.

Regeringen støtter Kommissionens ambition om at styrke det indre marked for data, og finder det positivt, at strategien har et bredt fokus på anvendelse og deling af alle datatyper. Regeringen lægger vægt på, at strategiens initiativer understøtter en effektiv, ansvarlig og sikker adgang og anvendelse af data, som skaber reel værdi for europæiske borgere og virksomheder.

Regeringen anser adgangen til og anvendelsen af data som et væsentligt fundament for udviklingen af digitale teknologier og tjenester, som kan bidrage til at udvikle nye grønne løsninger. Samtidig bør tiltag for dataadgang og -anvendelse have et stærkt fokus på, at de lever op til høje standarder for cybersikkerhed og understøtter en etisk og ansvarlig anvendelse af data, specielt i relation til sundhedsdata og de særlige rammer på sundhedsområdet. Regeringen anser hensynet til cybersikkerhed som centralt for anvendelsen af og adgangen til data. Regeringen vil arbejde for, at en etisk og ansvarlig tilgang til data bliver et konkurrenceparameter i Europa.

Regeringen vil arbejde for, at europæiske dataområder kendetegnes ved klarhed om ejerskab og rettigheder til data, der indgår i dataområderne, fri og åben deltagelse samt en gennemsigtig struktur. Særligt skal borgernes sikkerhed og databeskyttelse sikres i dataøkonomien, fx ved anvendelse af Internet of Things-enheder. Regeringen mener, at etableringen af fælles europæiske dataområder i videst omfang bør bygge videre på medlemsstaternes eksisterende infrastruktur, være formålsrettet og have fokus på at understøtte den grønne omstilling. Regeringen støtter Kommissionens intentioner om at afklare reglerne for datadeling mellem private og offentlige aktører.

Regeringen støtter Kommissionens bestræbelser på at etablere en horisontal ramme for data samtidig med, at der tages en sektorbaseret tilgang til oprettelsen af europæiske dataområder. Regeringen mener, at højværdidatasæt udstedt i direktivet om åbne data vil være et væsentligt element i dataområderne, men det bemærkes samtidig, at eventuelle krav om udstilling af flere åbne data, end direktivet på nuværende tidspunkt lægger op til, skal vægte omkostninger og forventede gevinster. Regeringen ser gerne, at der er en sektorspecifik indsats for juridiske og tekniske barrierer for datadeling i og på tværs af

sektorspecifikke dataområder. Regeringen mener, at der i etableringen af europæiske dataområder bør være fokus på brug af fælles standarder og interoperabilitet for data og metadata frem for etablering af egentlige datapuljer.

I forhold til Kommissionens forslag om etableringen af en europæisk cloudinfrastruktur, finder regeringen det vigtigt, at myndigheder og virksomheder frit kan deltage, og at samarbejdet er åbent og gennemsigtigt. Regeringen imødeser forslag og initiativer, der skaber klarhed og samler overblik over eksisterende regelsæt for cloudtjenester. Regeringen ser desuden frem til Kommissionens forslag om et memorandum for cloud.

Regeringen støtter tiltag, der løfter borgernes og SMV'ers digitale færdigheder, så de er rustede til en hverdag med flere digitale krav og trusler.

Regeringen støtter ligeledes Kommissionens bestræbelser på at fremme en europæisk tilgang til dataadgang og -anvendelse globalt, og at der er åben adgang til deltagelse i de europæiske dataområder for internationale aktører, så længe, at de lever op til europæisk lovgivning.

Dataanvendelse og effektiv datadeling er en væsentlig forudsætning for en velfungerende digital offentlig sektor. Regeringen mener, at Kommissionens strategi skal prioritere at give de offentlige myndigheder i Europa bedre muligheder for at udveksle data for at kunne yde service af høj kvalitet til borgere og virksomheder.

Regeringen vil tage stilling til de konkrete lovforslag og initiativer fra Kommissionen i takt med, at de fremsættes. Hertil bemærkes det, at regeringen finder det vigtigt, at de videre politiske drøftelse ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.